ਇੱਕ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ

ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ

(2019 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 230-231)

06 ਫਰਵਰੀ, 2019

[ਆਰ. ਬਨੁਮਤੀ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881:

s.138 ਅਤੇ 139 - ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਫੰਡਾਂ ਲਈ ਚੈੱਕ ਦਾ ਅਪਮਾਨ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ - ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ: ਧਾਰਾ 139 ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬੋਝ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਅਰਥਾਤ ਚੈੱਕ ਦਾ ਦਰਾਜ਼ - ਧਾਰਾ 139 ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ - ਅਨੁਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। 139 ਖੰਡਨਯੋਗ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ - ss ਦੀ ਰੀਡਿੰਗ। 20, 87 ਅਤੇ 139 ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਚੈੱਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਜੋੜਦਾ - ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਚੈੱਕ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ - ਚੈੱਕ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ 139 ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਸਬੂਤ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ - ਸਬੂਤ - ਅਨੁਮਾਨ। s.138 - ਦਾ ਉਦੇਸ਼ - ਆਯੋਜਤ: s.138 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਗੱਲਬਾਤ ਯੋਗ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ. ਅਧਿਆਇ XVII - ਦਾ ਉਦੇਸ਼ - ਆਯੋਜਤ: ਅਧਿਆਇ XVII ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੈ - ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ

ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਫੋਰਮ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਸਬੂਤ: ਧਾਰਨਾ - ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈਅਨੁਮਾਨਿਤ ਤੱਥ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ, 1973: ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਦਾ ਘੇਰਾ - ਆਯੋਜਤ: ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਮਕਾਲੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਖੋਜਾਂ, ਵਿਪਰੀਤਤਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ - ਇਹ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨਾ।
ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ: ਕਲਾ। 136 - ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ - ਦਾ ਅਭਿਆਸ - ਆਯੋਜਿਤ: ਜੇਕਰ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ u/Art.136 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ। ਪੂਰਵ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਜੋ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਉਹੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ u/ਕਲਾ. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ/ਕਲਾ। 142 - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਕਲਾ। 141 ਅਤੇ 142.
ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਹੋਲਡ: 1.1 ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਪਹੁੰਚੀ ਖਾਸ ਸਮਕਾਲੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਜੋ ਚੈਕ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਖਾਲੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬੂਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਕਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਤੋਂ ਨਕਦ ਭੁਗਤਾਨ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।

1.2 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਵਿਪਰੀਤਤਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਮਕਾਲੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੇ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਗਲਤ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ। [ਪਾਰਾ 19 ਅਤੇ 20][35-ਬੀ-ਸੀ] ਦੱਖਣੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੌਰਮਿਲਚ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਹੈਂਡਲਜ਼ ਜੀ.ਐੱਮ.ਬੀ.ਐੱਚ (2008) 14 SCC 457 : [2008] 14 SCR 130 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

2.1 ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XVII ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੋਨੋਂ ਦੰਡਕਾਰੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੈਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਿਵਲ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਫੋਰਮ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

2.2 ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139, ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੈਕ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 138 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਚੈਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ। ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦਾ 139, ਇੱਕ ਖੰਡਨਯੋਗ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਚੈੱਕ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 139 ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬੋਝ ਬਾਰੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਅਨੁਮਾਨ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੋਸ਼ੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਤੱਥ ਦੇ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ। [ਪਾਰਾ 21, 23 ਅਤੇ 24][35-D-E, G, 36-A-C] 2.3 ਧਾਰਾ 139 ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਏ ਕਿ ਚੈੱਕ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਚੈੱਕ ਪੋਸਟ ਡੇਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਦੰਡਕਾਰੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਚੈੱਕ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਨ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੈਕਸ਼ਨ 20, 87 ਅਤੇ 139 ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਚੈੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਰਥਹੀਣ ਹੈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਦਰਾਜ਼, ਜੇਕਰ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਦਰਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਚੈੱਕ ਵੈਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਦੰਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 36 ਅਤੇ 37][38-G-H, 39-A-C] 2.4 ਜੇਕਰ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭੁਗਤਾਨ

ਕਰਤਾ, ਕੁਝ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਰਕਮ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਚੈਕ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਸਬੂਤ ਜੋੜ ਕੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਚੈੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 38 ਅਤੇ 40][39-ਸੀ-ਡੀ, ਈ] 2.5 ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਭਰੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਾਨ ਐਕਟ, ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ. [ਪੈਰਾ 39][39-D-E] 2.6 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਜਵਾਬਦਾਇਕ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 16 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪਾਰਾ 42 ਅਤੇ 44][40-ਸੀ, ਈ] ਹਿਤੇਨ ਪੀ. ਦਲਾਲ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਤਿੰਦਰਨਾਥ ਬੈਨਰਜੀ (2001) 6 SCC 16 : [2001] 3 SCR 900; ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵੈਦਯਨਾਥ ਅਈਅਰ ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 61 : 1958 ਐਸਸੀਆਰ 580; ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ (2005) 5 SCC 294 : [2005] 3 SCR 345; ਰਾਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ ਯਾਦਵ @ ਪੱਪੂ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (2007) 1 SCC 70 : [2006] 9 Suppl. SCR 40; ਲਕਸ਼ਮੀ ਡਾਇਕੇਮ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2012) 13 SCC 375 : [2012] 11 SCR 466; ਕੁਮਾਰ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਬਨਾਮ ਸ਼ਰਮਾ ਕਾਰਪੇਟਸ (2009) 2 SCC 513 : [2008] 17 SCR 572; ਕੇ.ਐਨ. ਬੀਨਾ ਵੀ. ਮੁਨੀਅੱਪਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2001) 8 SCC 458 : [2001] 4 Suppl. SCR 374 ; ਆਰ.ਵਿਜਯਨ ਬਨਾਮ ਬੇਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2012) 1 SCC 260 : [2012] 14 SCR 712 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਖੁਰਾਣਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨਸੀਟੀ) ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (2009) 6 SCC 72 : [2009] 7 SCR 434 - ਵੱਖਰਾ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜਨਾਰਦਨ ਭੱਟ ਬਨਾਮ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਜੀ. ਹੇਗੜੇ (2008) 4 SCC 54 : [2008] 1 SCR 605 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

3. ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਕਾਂ ਸਮੇਤ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕਾਂ ਸਮੇਤ ਯੰਤਰ। ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਾਅਦੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੈਕ ਵਰਗੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ

ਬਣਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਏ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਡਿਫਾਲਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪਾਰਾ 9 ਅਤੇ 10] ਐਮਐਸਆਰ ਲੈਦਰਸ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਪਲਾਨੀਅੱਪਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ (2013) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 177 : [2012] 9 SCR 165 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

4.ਜੇਕਰ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 31]ਜੌਨ ਕੇ ਜੌਨ ਬਨਾਮ ਟੌਮ ਵਰਗੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (2007) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 714 : [2007] 11 SCR 287 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

5. ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਜੋ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਜੋ ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਤਹਿਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। [ਪਰਾ 34] ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1992) 1 SCC 489 : [1991] 3 Suppl. SCR 553 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।"ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਰਵਉੱਚਤਾ - ਇੱਕ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ" ਦੁਆਰਾ ਵੀ. ਸੁਧੀਸ਼ ਪਾਈ - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ.ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ 2019 ਦਾ F ਨੰਬਰ 230-231। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.) ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 21.11.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2016 ਦਾ ਨੰਬਰ 849 (O&M) ਅਤੇ 2016 ਦਾ CRR ਨੰਬਰ 2017 (O&M)ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੇ. ਕੌਸ਼ਿਕ, ਰਾਜੀਵ ਮੰਗਲਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ। ਸਾਜੂ ਜੈਕਬ, ਸੀ.ਐਮ. ਜਯਾ ਕੁਮਾਰ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਜੈਸਵਾਲ, ਜੈਸੀ ਕੁਰੀਅਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਿਲੀ ਇਜ਼ਾਬੇਲ ਥਾਮਸ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ. ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ. 1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 2. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ 21-11-2017 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 849, 2016 ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 20-2-2016 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਲਵਲ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ.13/2015 ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ, 1ਸਟ ਕਲਾਸ, ਪਲਵਲ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ।

3. ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ- ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 034212 ਮਿਤੀ 4-3-2012 ਨੂੰ ਐਕਸਿਸ ਬੈਂਕ, ਬ੍ਰਾਂਚ, ਪਲਵਲ 'ਤੇ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ "ਦੋਸਤਾਨਾ ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ.

4. 11-4-2012 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਉਸਦੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ, ਪਰ "ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਫੰਡ" ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚੈੱਕ ਬਿਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਹੋਣਗੇ। ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਚੈੱਕ 23-5-2012 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਪਰ "ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਫੰਡ" ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

6.15-6-2012 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ- ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ. ਇਹ ਨੋਟਿਸ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ. ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2012 ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 106 ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 1ਸਟ ਕਲਾਸ, ਪਲਵਲ, ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ।

8. ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 138 ਅਤੇ 139 ਇੱਥੇ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:- "138 ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਕਮੀ, ਆਦਿ ਲਈ ਚੈੱਕ ਦਾ ਅਨਾਦਰ ਏ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ. - ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ, ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਬੈਂਕਰ ਦੇ ਕੋਲ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਚੈੱਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਖੜ੍ਹੀ ਰਕਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਖਾਤਾ ਚੈੱਕ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਉਸ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ, ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਸੀ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਦੋ ਸਾਲ

ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਦੁੱਗਣੀ ਰਕਮ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਚੈੱਕ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ-

(ਬੀ) ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਜਾਂ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦੇ ਨਿਯਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਬਾਰੇ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਚੈੱਕ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਰਕਮ ਦੀ ਰਕਮ ਕਹੀ। ਬਿਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ; ਅਤੇ

(c) ਅਜਿਹੇ ਚੈੱਕ ਦਾ ਦਰਾਜ਼ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਐੱਫ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਉਕਤ ਰਕਮ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਚੈੱਕ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਿਆਖਿਆ।— ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, "ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ।] 139. ਧਾਰਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ.—ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਚੈਕ ਦੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਧਾਰਾ 138 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਚੈਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਐੱਲਯੋਗਤਾ।"

9. ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 138 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਕਾਂ ਸਮੇਤ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਚੈਕਾਂ ਸਮੇਤ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਦੰਡ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੰਭੀਰ B ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੈਕ ਵਰਗੇ ਸਮਝੌਤਾ ਯੋਗ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ।

10. ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 138 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਡਿਫਾਲਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਚ MSR ਲੈਦਰਸ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਪਲਾਨੀਅੱਪਨ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ1, ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਲ ਜਾਂ ਗੁਣਾਤਮਕ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਬਦਨਾਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਰ. 11. 9-2-2015 ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ । ਕਲਾਸ, ਪਲਵਲ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ

ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਈ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ। ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਲਵਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ.13/2015 ਮਿਤੀ 9-3-2015 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

12. 20-2-2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਅਤੇ 15 ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2016 ਦੇ ਸੀਆਰਆਰ ਨੰਬਰ 849 ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ- ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 2016 ਦੇ ਸੀਆਰਆਰ ਨੰਬਰ 2017 ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਘਟਾਉਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

14. 21-11-2017 ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਰਤਾ ਯੰਤਰ ਐਕਟ, ਨਿਰੀਖਣ, ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਇੱਕ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸਬੰਧ ਸੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ, ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਜੋ ਉਸਦਾ ਗਾਹਕ ਸੀ।

15. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ:- "ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਸੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਐਡਵਾਂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਭਾਰੀ ਰਕਮ ਸਿਰਫ਼ ਚੈੱਕ ਜਾਂ ਡਿਮਾਂਡ ਡਰਾਫਟ ਜਾਂ RTGS ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਦ ਦੋਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮੁਵੱਕਿਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਮੋਟਾ ਅਤੇ ਪਤਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਇੰਨੇ ਭਾਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਿਉਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਲਿਖਣਾ. 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਸੀ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਦੋਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਲਿਆ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਜੋਖਮ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਿਰ੍ਹਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਸ ਤੋਂ ਨਕਦੀ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ, DW2 ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਪੱਕੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਲਿਖਤੀ ਲਿਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕ ਨੂੰ 15,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਜ਼ਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀ 138 ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ- ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 2016 ਦੀ ਸੀਆਰਆਰ ਨੰ. 849 ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ 2016 ਦੀ ਸੀਆਰਆਰ ਨੰ. 2017 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

16. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਸਹੀ ਸੀ। ਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਜੋ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, (i) ਕੀ ਇੱਕ ਸੋਧੀ ਅਦਾਲਤ, ਆਪਣੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ (ii) ਕੀ ਚੈੱਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਦੇ, ਜੋ ਕਿ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਚੈੱਕ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ।

17. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ, ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਇਸਦੀ

ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਬੈਂਕ 'ਤੇ ਚੈੱਕ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਾਦਰ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

18. ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਕਾਲੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਾਲੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਇਸ ਕਬੂਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਨਕਦ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਨਕਦ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ।

19. ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਵਿਪਰੀਤਤਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਮਕਾਲੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ।

20. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੌਰਮਿਲਚ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਹੈਂਡਲਜ਼ GMBH2,ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ।

21. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 21-11-2017 ਦੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਦਾ ਗਲਤ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ, ਜੋ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,ਇਹ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੈਕ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 138 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਚੈਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਮਾਨ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਖੰਡਨਯੋਗ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਚੈੱਕ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਹੈ।

22. ਵਿੱਚ ਹਿਤੇਨ ਪੀ. ਦਲਾਲ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਤਿੰਦਰਨਾਥ ਬੈਨਰਜੀ3,ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 138 ਅਤੇ 139 ਦੋਵੇਂ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਰਕਮਾਂ ਲਈ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜਿਸ ਲਈ ਚੈੱਕ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵੈਦਿਆਨਾਥ ਅਈਅਰ4,ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣਾ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ।

23. ਸੈਕਸ਼ਨ 139 ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਰਾਵਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਤੱਥ ਦੇ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਹਿਤੇਨ ਪੀ. ਦਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ)।

24.ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ5ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ ਯਾਦਵ ਉਰਫ ਪੱਪੂ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ6. ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉੱਪਰ

25. ਵਿੱਚ ਲਕਸ਼ਮੀ ਡਾਇਕੇਮ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.7,ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XVII ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਪੋਸਟ ਡੇਟਿਡ ਚੈੱਕ, ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਦੰਡ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

26. ਵਿੱਚ ਕੁਮਾਰ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਬਨਾਮ ਸ਼ਰਮਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟਸ8, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਗੱਲਬਾਤ ਯੋਗ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਖਰੀਦ

ਲਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਲਈ ਸੀ ਕਾਰਪੈਟ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਨ ਦਰਾਜ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਾਰਪੇਟ ਨਹੀਂ ਵੇਚੇ ਸਨ।

27. ਵਿੱਚ ਕੇ.ਐਨ. ਬੀਨਾ ਬਨਾਮ ਮੁਨੀਅੱਪਨ ਅਤੇ ਹੋਰ9, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 139 ਦੇ ਧਾਰਾ 118 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਚੈੱਕ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੈਦ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਖੰਡਨਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਕਰਕੇ. ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਖੰਡਨ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ, ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਇਨਕਾਰ/ਰੋਕਥਾਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

28. ਵਿੱਚ ਆਰ. ਵਿਜਯਨ ਬਨਾਮ ਬੇਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ10ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XVII ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਫੋਰਮ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਅਤੇ ਲਈ ਸਿਵਲ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਰਵਾਇਤੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਵਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

29. ਵਿੱਚ ਆਰ. ਵਿਜਯਨ ਬਨਾਮ ਬੇਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਨਾ ਹੁੰਦੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਦੁੱਗਣੇ ਤੱਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਾਜਬ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 9% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਇਸ 'ਤੇ ਸਧਾਰਨ ਵਿਆਜ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਭੁਗਤਾਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ

ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਂਚ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਪਰ ਨਿਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਵੀ।

30. ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਖੁਰਾਣਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੇ NCT) ਅਤੇ Anr.11ਦੇ ਖਾਸ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਜਿੱਥੇ ਚੈੱਕ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਦੋ ਬਿਨਾਂ ਭਰੇ ਹੋਏ ਚੈੱਕ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

31. ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਉਚਾਰਣ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਜੌਨ ਕੇ ਜੌਨ ਬਨਾਮ ਟੌਮ ਵਰਗੀਸ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.12ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝ ਗਈ ਹੈ।

32. ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਅਜੀਬ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲੰਬਿਤ ਸਨ।

33. ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜਨਾਰਦਨ ਭੱਟ ਬਨਾਮ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਜੀ. ਹੇਗੜੇ13, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵੱਲ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਕੋਣ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ।

34. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ ਜੋ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਜੋ ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.14, ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 142 ਅਧੀਨ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

35.ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ. ਸੁਧੀਸ਼ ਪਾਈ ਉਸਦੀ ਕਿਤਾਬ "ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਰਵਉੱਚਤਾ - ਇੱਕ ਰੀਵਿਜ਼ਿਟ" ਵਿੱਚੋਂ: - "ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਯੂਕਲਿਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਜਾਂ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਵਾਕ/ਉਚਾਰਨ a ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ

ਵਿੱਚ ਹਨ ਖਾਸ ਕੇਸ. ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜੱਜਾਂ ਲਈ ਲੰਮੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ, ਜੱਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ”

36. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਚੈੱਕ ਪੋਸਟ ਡੇਟਿਡ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਐਨੋਟ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਦੰਡਕਾਰੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਚੈੱਕ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ 138.

37. ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਨ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੈਕਸ਼ਨ 20, 87 ਅਤੇ 139, ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਜੋੜਦਾ। ਕਿ ਚੈੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਦਰਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਚੈੱਕ ਵੈਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਦੰਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

38. ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਰਕਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਚੈੱਕ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ।

39.ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਭਰੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਚੈੱਕ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ, ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ। ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

40. ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਦਾ ਪੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਹੈ, ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਾਨ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿੱਚ.

41.ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਡਰਾਫਟ ਜਾਂ ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਾਇਦ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ, ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ।

42.ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੋਜ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਚੈੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਸਦੀ ਬੇਨਤੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਭਰੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਰਨਾ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ 'ਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਇਸਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

43. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਝ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਲੋਨ ਐਡਵਾਂਸ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਲੀ ਦਸਤਖਤ ਵਾਲਾ ਚੈੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ।

44.ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 16 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧਾ

ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੁਰਮਾਨਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅੱਠ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਲਾਗਤ

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ
ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra
Advocate